

‘Sonunda öldürürüz annelerimizi..’

Margit Schreiner ‘Sevmek Dedikleri’nde gerçek sevgiyi tatmış bir kişinin aşka duyduğu özlemin ve aşkın imkânsızlığının araştırmasına giriyor. Kitap unutulması zor bir cümleyle açılıyor: “Sonunda öldürürüz annelerimizi, çünkü artık yalan söylemek istemeyiz.”

ERHAN TEKTEK
erhan.tekten@gmail.com

Avusturyalı yazar Margit Schreiner ‘Ayrılık Üçlemesi’nin Almanca aslında son kitabı, Türkçedeki ilk kitabı ‘Sevmek Dedikleri’; okuyucunun aklından çıkmayacak bir açılış cümlesiyle başlıyor: “Sonunda öldürürüz annelerimizi çünkü artık yalan söylemek istemeyiz.” Yazar bırakın ‘anne cinayeti’ni, herhangi bir cinayetten de bahsetmiyor. Birinci tekil şahıs anlatıcının gerçekte anlatmaya çalıştığı, cümleler sıralandıkça ortaya çıkıyor. **Annelerin kızlarını bir eş ve bir anne olsa da büyümeden alkoyduğu aileye, sosyal koşullara ve sevgiye odaklanıyor. Bu kızların, duruma ne kadar isyan etseler de anneleri gibi olduklarının farkına varmaları gerekiyor. Bir gün yalan söylemekten bıkan çocuğu da annesini öldürecek sonunda...**

‘Sevmek Dedikleri’nin anlatıcısı ilk bölüm ‘Ölüm’de Noel tatilinde annesinin kendisi için hazırladığı sofrada annesi kusmaya başladığı için acil doktorunu aramak zorunda kalıyor. Eve gelen doktorla birlikte, yürüyemeyen kadını oturma odasından yatak odasına kadar yaklaşık bir saatte götürüyor kız. Anlatıcı felç şüphesini doktora söylese de doktor kadının damla ve kan dolaşımını güçlendirici ilaç veriyor. Ertesi gün kadın ayağa kalkıyor, hatta kızına kahvaltı bile hazırlıyor. İlerleyen günlerde ise annesine Hepatit C bulaştığını tesadüfi bir şekilde öğrenen anlatıcı, “Ama bu hastalığın tehlikesini görmezden geliyor. Alışılmadık bir şey değil. Annelerimiz bütün tehlikeli hastalıkları görmezden gelir. Buna karşın siyatik, lumbago, migren gibi ömür boyu çektikleri ve esasen kendi kendilerine tedavi ettikleri tehlikesiz hastalıkları dillerinden düşürmezler” diyor.

Anlatıcı kişisel deneyimlerini bir kız çocuğu olarak pozisyonunu terk etmeden nadiren birinci tekil şahıs açısından anlatsa da neredeyse ilk bölüm boyunca ‘biz’ perspektifinden ustaca genellemeler yapıyor. **Ölümcül bir hastalığa bile kayıtsız kalan annelerin çocuğunu koruma içgüdüsünü bir**

türlü bırakmadığının altını çiziyor. Anlatıcı dünyadaki tüm annelere ‘algı bozukluğu’ teşhisi de koyuyor. Annesinin ölümünün ardından anlatıcının aşk ve aşka karşı gösterdiği direnç kırılıyor.

‘Biz’ olarak yaptığı genellemeler bitip ‘ben’e dönüşüyor, kitabın ‘Düğün’ adını verdiği ikinci bölümünde. Anlatıcı huzurevine yerleştiği annesinin ölüm haberini aldığı anda yeni sevgilisiyle bir otel odasında olduğunu anlatıyor ve “Annemin ölüm haberini alınca onu asla terk etmeyeceğimi anladım. Teslimiyeti kusursuz olmalıydı” diyor. ‘Ve Bir Doğum’ adlı son bölümde ise anlatıcı sezaryenle doğmuş olduğunu aktarırken, çocuğunu doğururkenki fiziksel acıları ve doğum anındaki deneyimlerini anlatıyor. Schreiner’in anlatıcısı annenin ölümüyle bile sonunu getiremediği libidinal dramı ile aşkın icadının ve bir kadın olarak bu tasarıma boyun eğmesinin de araştırmasına giriyor.

Schreiner bu kitabında da Avusturyalı küçük burjuvanın aydınlık ve karanlık yanlarını esprili ve nükteli bir şekilde konu ediyor. Schreiner anlatısı boyunca neşeli, alaycı ve melankolik unsurlar arasındaki dengeyi korumayı başarıyor. Annenin ölümü sonrası kadının, hayatını diğerlerinden daha fazla şekillendiren bir kadına vedasını korkusuz bir şekilde anlatıyor. Sürekli çatışma içinde olduğu annesine rağmen kendi hayatının sınırlarını genişletmeye çalışan evladın, annesiyle uzlaşması hâlâ mümkün. Doğum sırasında bu kadar acı çektikten sonra annesine dönüşmeye başlayan anne adayı olması için bunun şart olduğunu farkında. Anneler ve kızları, ölüm ile doğum hakkında etkileyici bir monoloğu dinlemek her okuyucu için bulunmaz bir fırsat olacaktır. ■

**SEVMEK
DEDİKLERİ**

Margit Schreiner
Serap Gülerçin Karluk
Yapı Kredi Yayınları, 2022
96 sayfa.